

Hannie Mein
keramiste

Voorwoord

Wilgenteen en klei, vlechtwerk en keramiek zijn zo oud als de mensheid. De eerste potten waren gevlochten en werden met klei dichtgesmeerd.

Het Nationaal Vlechtmuseum toont in de voorjaarsexpositie van 16 maart tot en met 18 mei 2003 een overzicht van de unica van de keramiste Hannie Mein. Haar werk spreekt velen aan, ook mensen die niet direct iets met kunst hebben. Overal in de Stellingwerven, maar ook elders in het land is haar werk aanwezig en meteen te herkennen aan de eigen stijl en de zo kenmerkende blauwe en groene glazuren.

Het is uniek dit werk van Hannie Mein bij elkaar te zien. Helaas is een expositie tijdelijk, maar wat blijft voor bezoekers, voor liefhebbers en verzamelaars, voor collega's, voor elke geïnteresseerde, is dit boekje met hartverwarmende teksten en een unieke serie foto's van haar werk.

Jeltje Baas
Bestuurslid Nationaal Vlechtmuseum

Omslag:

Vis in kastje (1991), h 22 cm, b 14 cm

Klaas Gubbelskan (2000), h 33 cm

Wandbord met abstract motief, z.j., z.t., ø 45 cm (omslag achterkant)

Keramiek van Hannie Mein al hervertsjaoren een begrip

Hannie Mein al langer as dattig jaor een begrip in en buten Stellingwarf as et gaot om heur prachtige keramiek. Wark daj' al in de veerte herkennen kunnen as wark dat deur heur maekt is. Ienendattig jaor leden iene van drie exposaanten in de aldereerste Eupen Stal in de deurreed van Appie Tjalma in Berkoop. Hannie Mein woont in een schilderachtig, vredig huus mit witte muren. Van ooldsher een boerehuus. Op een mooi hiem daor as et netuurlike gruu as een noflike jasse et huus in bescharming nemt. Aj' bi'j heur et hiem op rieden en uut de auto stappen dan woj' zuver wat rustiger van binnen. Hannie Mein kwam in 1968 al naor Vinkege. Hoogste tied dus veur een vraoggesprek mit disse keunsteneresse, die niet alliend mit heur eigen wark in de weer was, mar heur ok inzette veur heur kollega's en wat misschien nog opvalender is heur as bestuurslid jaorenlaank inzette veur de dierebescharming.

Al twintig jaor begin ik elke dag zoe'n betien mit Hannie Mein. Dat wil

zeggen dat ik bi'j et morgenbroggien altied thee drinke uut dezelde mooie briede theekoemen van Hannie Mein. Veur de koffie he'k kleindere koemegies van heur. Ze liggen noflik in de haand, ze hebben verschillende grune kleuren, ze bin mooi van vorm en wat ok zo belangriek is, ze drinken lekker. Al bin ik d'r slim zunig op, van pattie missen al wat schilferties. Mar och, ik bruke ze alliend veur mezels. Ze moe'n nog een levenlaank mit, want Hannie Mein het deur ziekte een punt zetten moeten achter heur eigen expesisie- en verkooprume in Vinkege. Mar et is niet heur ziek wezen dat de anleiding vormt tot dit verhael, mar leven en wark van disse bekende keramiste.

Aj' bi'j Hannie Mein in heur prachtige veurkaemer zitten, dan vaalt je op hoe sfeervol de inrichting is. Niet overdaodig of overvol, mar d'r is een hiel goed liekwicht. Her en der schitterende grafiek an de waand. Her en der staot op taofels en kassies op een bescheiden meniere ok et eigen wark. An de waand ok een kaaste mit

wark uut heur hiele warkzeme leven. Een prachtig bedschut. Et is krek of hier dattig jaor dezelve verstillde sfeer hangt. D'r pronkt een prachtig beeld van Guus Hellegers in de kaemer. We doen oons tegoed an thee en sukelao. Hannie is klaor veur mien vraogen.

Amsterdam

Et leven van Hannie Mein begint op 10 juli 1933 in Utrecht. Al gauwachtig verhuust de femilie naor Badhoevedorp. As Hannie op de Mulo zit, is ze d'r van overtuugd dat ze geern passiefotografe wodden wil. In heur vri'je tied helpt ze bi'j een fotograaf. Ze wil wel graeg naor et ANP, dat op et Rokin in Amsterdam zit. Mar in die tied nemen die nog gien vrouwluden an! Ze komt as volontair an et wark in een retouchekaemer van een petretfotograaf an de Van Baerlestraote tegenover et Concertgebouw. Mar ja, dat zicht ze heurzels heur leven laank ok niet doen. Op 'e Mulo kreeg ze tegere mit een aander maegien op de woensdagmiddag al les in eulievarve omreden ze beide knap tekenen konnen.

Dan zicht Hannie Mein een adverteensie van een pottebakker, die een schilderes zuukt. D'r bin zoe'n honderd reakties en op basis van heur haandschrift wodt ze nuugd veur een onderhoud. Die pottebakkeri'je is een ni'je, interessaante wereld veur heur. Ze moet daor mit de haand dekerasies anbrengen en daor begint ze ok mit et maeken van ontwarpen. Daor treft ze een reiziger uut Peries, die aenlik vun dat ze naor de Akedemie moet. Ze het gien geld veur de dagopleiding

an de Rietveldakedemie, mar daor is aandere wel een keramiekopleiding, die de aovendopleiding niet het. Ze gaot naor de aovendopleiding en volgt daor de lessen grafiek en illestraosie. Ze krigt les van bekende keunsteners as Ap Sok, Melle, Henk Brouwer, mar ok van Lex Metz en van Meijer keunstgeschiedenis. Ze dot vier jaor de aovendopleiding. Ze vint et prachtig om te doen. Mar ze het ok hiel vule perfiet had van de lessen van Theo Dobbelman, Piet de Koning en Emmy van Deventer.

Dan ok begint ze heur eigen atelier an de Dwarsspinhuissteeg. In et begin het ze hulpe van iene dri'jer. Laeter begint ze mit heur partner een grotere onderneming op et terrein van de keunstnijverhied. D'r is een verdieping mit een pottebakkeri'je, een verdieping mit een hooltdri'jeri'je en een rietvlechtwarkplaetse. Veur al de drie warkplaetsen maekt Hannie Mein de ontwarpen en ontwikkelt de medellen veur et hooltdri'jwark. In de gloriedaegen bin d'r somstieden vier of vijf hooltdri'jers an et wark. D'r is altied een goeie rietvlechter veur heur an et wark. En ok in heur atelier veur et pottebakken is d'r hulpe. Ze maekt ok kombinaosies van koppies van eerdewark mit paanties van hoolt d'r onder. Of hoolten dekselties op eerdewarkpotten. Nuum et mar. Alles maekt ze onder de naeme van heur atelier Con Amore. D'r is prachtige zwatte keramiek van heur haand uut de eerste periode, daor as de tekenings as et waore in de klei anbrocht binnen. Heur wark signeert ze mit Con Amore. Et laetere wark kuj' altied herkennen an de signatuur HM (en dan de letters anmeikaander,

et tweede potien van de H is et eerste potien van de M). Van al et vroegere wark het ze nog wel wat in huus, mar ik zol daar nog wel vule meer van zien willen. Et is zo verrassend! In heur Amsterdamse tied hebben de meensken verlet van mooie dingen op et terrein van de keunstnijverhied: waandkliederen, keramiek, hooltwark, glas, sieraoden en nuum et mar op.

Vinkege

In 1968 belaant ze tegere mit heur man Freek Noppen in Vinkege. Heur man hadde een import- en exportbedrief op et terrein van Italiaans en Zweeds glas. Hi'j verzorgt in Vinkege de verkope van et wark van Hannie Mein. Et atelier Hannie Mein levert in de fleurigste daegen wark an somstieden zeuven/acht meensken. Bekende naemen in Stellingwarf die

op heur atelier warkt hebben, bin die van Ynke Vogel en Hellen Zeeders, die laeter ok as keunsteneresse van heur heuren laoten zollen.

Naost gebruukskeramiek maekt Hannie Mein in die tied ok al prachtige schaolen, keerzestaanders en vazen, mar verveerdigt ok in opdracht veur jubilea en biezondere gelegenheden keramiek. Op tal van plakken (in West-Stellingwarf o.e. in Wolvege, Noordwoolde, De Blesse en Steggerde) maekt ze veur tal van gebouwen grote gevelversierings, uitvoerd in keramiek. Onmiskenber in heur eigen stijl. Laeter as et atelier minder groot van omvang is, richt Hannie Mein heur ok meer op eigen vri'j wark. Ze ontwikkelt heur meer en meer as keunsteneresse. Mar heur leven laank hoolt ze d'r ok plezier in om een prachtige schaole of een prachtige vaas te maeken.

Ze vint aenlik ok wel dat lange jaoren de keramiek in de beeldende keunst een betien onderwardeerd wodde. De pries van unica — uitvoerd in keramiek — lag en ligt in verholing altied vule leger as aandere uterings van beeldende keunst. Aenlik is dat onterecht aj' zien hoevule wark d'r an vaaste zit.

Gaondeweg komt oons gesprek op de meer technische kaante van et wark. Dan wodt ok dudelik dat Hannie Mein heur leven laank aenlik dag en nacht, mar ok in et weekend altied mar weer doende was mit heur wark. In et weekend (vanwege de goedkope stroom) wodden vaeke ok nog de ovends stookt. Al gebeurde dat elektrisch, d'r mos de hieltied toezicht wezen en de hieltied mos de ovend weer anders ofsteld wodden.

Alliend al et inpakken (et zonuimde staepelen) van de ovend kwam hiel percies. Onder in de ovend was et hieter as boven in. En aovens en naachs, as heur weer ni'je idenen veur ontwarpen in de zin scheuten, dan gong ze weer schetsen maeken.

Soorten klei

D'r bin verschillende soorten klei: witte klei, rooie klei, gele klei, zwatbakkende klei. Hannie Mein warkt et liefst mit zwatbakkende klei. Hoe hoger aj' die stoken (1200 graoden) hoe zwatter de klei wodt. De struktuur van de klei zels ziej' dan vule beter. Mar ie kun ok weer niet al te hoge stoken, want dan kan je de hieleboel ok nog wel smulten!

De eerste keer bakken zonder glazuur wodt biscuitbakken nuumd. Dan wodt de angobe (oxide anmaekt mit klei) anbrought deur et veurwarp te dompelen of deur et te begieten. Dan volgt et glazuur (een glaspoeier dat anlengd wodt mit waeter). Hannie Mein warkt graeg mit matte (niet-glaanzende) glazuren. De bojem van et veurwarp wodt altied even mit een sponze ofveegd veurdad et de ovend in kan. Aanders kriej' glazuurranen, die dan ofbreken.

Bij elke ovend hooft Hannie Mein een logboek bi'j. Dan kuj' een volgende keer naogaon hoe et risseltaot percies west het van een bepaolde meniere van stoken. Elke keer is et weer spannend as nao et hiele perces de ovend weer eupen maekt wodt. In de jaoren dat d'r een grotere produktie maekt wodden mos vanwegen et tal passenielsleden, dan weren de ontwarpen en de medellen

wel van heur haand mar dan was d'r de methode van et indri'jen. Eerst maekte Hannie Mein dan een ontwarp, dan dri'jde ze dat ontwarp eerst zels in klei, daornao maekte ze et gipsmedel. Et moedermedel wodde daorvan ofgeuten. Dan kreej' et ingieten. De binnenvorm was maekt van hooft, de zonuimde kalibers. Deur et een nacht dreugen te laoten, kromp de klei een betien.

Keramisten Noord-Nederland

Staorigan bin d'r ok al tal van meensken die de keramiek van Hannie Mein an et verzaemelen binnen. Zo bin d'r meensken in België, die een tuunhuus vol hebben mit wark van heur. Mar ok in Friesland bin d'r meensken die al een uitgebreide verzaemeling van heur wark anlegd hebben. Ze het al bi'j een peer op bezuuk west. En dan daenkt ze bi'j heurzels, heb ik dit allegere maekt? Zoe'n vuuftien jaor laank het Hannie Mein naost heur eigen expesisie- en verkooppuumte ok een galerie voerd mit wark van aandere keunsteners en aandere uterings van beeldende keunst. Ik herinner mi'j mien bezuken an de tentoonstellings van wark van Fred Zoer en wark van Johannes Mulders. Ok wel wark van goeie ammeteers brocht Hannie Mein in heur galerie. In 1988 was Hannie Mein iene van

de oprichtsters van Keramisten Noord-Nederland. Een organisaosie die now al 250 leden telt. Dat brocht heur in kontakt mit een grote groep kollega's. Een kontakt dat ze slim op pries stelt. Al tien jaor laank bin d'r de grote expesisies bi'j Home Center in Wolvege. En now ok al in Galerie De Luttel. In 1993 nam de Stichting Keramisten Noord-Nederland et initiatief veur de jaorlikse keramistenmark in Dwingel op Hemelvaortsdag. D'r bin al uutwisingstentoonstellings west mit België en Denemarken. Hannie Mein het heur mit hatt' en ziel inzet veur Keramisten Noord-Nederland om publiciteit en andacht te kriegen veur et biezendere wark van heur kollega's. In Noord-Hollaand en in Limburg bin now naor dit veurbeeld ok al initiatieven neumen.

Strakke vorms

In heur eigen wark hoolt ze van strakke vorms, neigend naor abstraktie. Ze het alderhaande voegels maekt, mar ok zittende katten. Kenmarkend is ok een kombinaosie-warkwieze van haanddri'jd wark mit wark dat deur- of insneden is en dat mit de haand vormd wodt. Ze hoolt van de kleuren gruen en blauw. De meensken zeggen wel es dat heur wark een Scandinavische inslag het. Ze het biezendere wardering veur et wark van Lies Cosijn en José Vermeersch. In Stellingwarf leit et wark van Peter Hiemstra uut Berkoop en Kees Hoogendam van De Fochtel heur nao an et hatte. In

1995 wodde Hannie Mein ziek en mos oppereerd wodden. Ze konnen niet alles sekuur weghaelen. Moedig en dapper en vol mit initiatieven gong ze deur mit heur wark en heur aktiviteiten. Ze kan rustig over heur ziek wezen praoten. Ze klaegt niet. De hieltied sleept ze mit een lange zuurstofslange deur huus. D'r bin meer en meer beparkings now in heur leven, mar wat ze nog doen kan, dot ze. De ziekte brengt heur niet van heur stok. Indrokwekkend, vien ik dat. Nao de dood van heur man ontdekte Hannie Mein dat d'r niet allieend lieve dieren mar ok lieve meensken

weren. Vroeger hadde ze et gevuul dat ze meer op hadde mit dieren as mit meensken. Vrundschoppen mit meensken wodden heur toch slim dierber. Now krigt ze alle steun van heur zeune mar ok van al die goeie vrunden en vrundinnen, die heur bi'jstaon en omringen. Et is et ienige mement in dit levendige gesprek, dat de traonen kommen. Traonen van ontroering over heur vrundschoppen. Mooiere traonen bin d'r niet.

*juni 2002
Pieter Jonker*

Keramik van Hannie Mein al heel lang een begrip

Hannie Mein is al langer dan dertig jaar een begrip in en buiten de Stellingwerven, daar waar het gaat om haar prachtige keramik. Werk dat je al in de verte kunt herkennen als werk dat door haar is vervaardigd. Bijna 32 jaar geleden was zij één van de drie exposanten in de allereerste Open Stal in Oldeberkoop, de jaarlijkse kunstmanifestatie in dit schitterende dorp in Zuidoost-Friesland. Hannie Mein woont in een schilderachtig, vredig huis met witte muren. Een voormalige boerderij staande op een mooi erf waarvan het natuurlijke groen het huis als een lekkere jas in bescherming neemt.

Als je bij haar het erf oprijdt en uit de auto stapt, dan word je zelfs enigszins rustig van binnen.

Hannie Mein kwam in 1968 al naar Vinkega. Hoogste tijd dus voor een vraagesprek met deze kunstenares, die niet alleen met haar eigen werk druk bezig is, maar zich ook inzet voor collega's en misschien nog opvallender zich als bestuurslid van de Dierenbescherming jarenlang inzet voor het dierenwelzijn in Weststellingwerf.

Al twintig jaar begin ik elke dag eigenlijk met Hannie Mein. Dat wil zeggen, dat ik bij het ontbijt altijd thee drink uit dezelfde mooie brede theekommen van Hannie Mein. Voor het drinken van de koffie heb ik kleinere kommetjes van haar. Ze liggen lekker in de hand, ze hebben verschillende groene kleuren, ze zijn mooi van vorm en wat ook zo belangrijk is, ze drinken zo lekker. Al ben ik er heel voorzichtig mee, sommigen dragen de sporen van het gebruik. Maar och, ik gebruik ze alleen voor mezelf. Ze moeten nog een leven lang mee, want Hannie Mein heeft door ziekte een punt moeten zetten achter haar eigen expositie- en verkoopruimte in Vinkega. Maar het is niet haar ziekte die de aanleiding vormt tot dit verhaal, maar het leven en werk van deze bekende keramiste.

Als je bij Hannie Mein in haar prachtige voorkamer zit, dan valt je op hoe sfeervol de inrichting is. Niet overdadig of overvol, maar er is een heel goed evenwicht. Her en der schitterende grafiek aan de wand. Hier en daar staat op tafels en kastjes op een

bescheiden manier ook haar eigen werk. Aan de wand ook een kast met werk uit haar hele werkzame leven. Een prachtig bedschut, een houten wandbetimmering. Het is alsof er dertig jaar lang dezelfde verstilde sfeer hangt. Er pronkt een prachtig beeld van Guus Hellegers in de kamer. Wij genieten van thee en chocola. Hannie is klaar voor mijn vragen.

Amsterdam

Het leven van Hannie Mein begint op 10 juli 1933 in Utrecht. Al snel verhuist de familie naar Badhoevedorp. Als Hannie op de Mulo zit, is ze er van overtuigd dat ze graag persfotografie wil worden. In haar vrije tijd helpt ze bij een fotograaf.

Ze wil wel graag naar het ANP, dat op het Rokin in Amsterdam zit. Maar in die tijd nemen zij daar nog geen vrouwen in dienst! Ze gaat als volontair werken in een retouchekamer van een portretfotograaf aan de Van Baerlestraat tegenover het Concertgebouw. Maar ja, dat ziet zij zichzelf niet haar leven lang doen.

Op de Mulo kreeg ze samen met een ander meisje op woensdagmiddag al les in olieverf, omdat ze beiden mooi konden tekenen.

Dan ziet Hannie Mein een advertentie van een pottenbakker, die een schilderes zoekt. Er zijn zo'n honderd reacties en op basis van haar handschrift wordt ze uitgenodigd voor een gesprek. Die pottenbakkerij is voor haar een nieuwe, interessante wereld. Ze moet daar met de hand decoraties aanbrengen en daar begint ze ook met het maken van ontwerpen. Daar treft ze een handelsreiziger uit Parijs, die eigenlijk vond dat zij naar de Academie zou

moeten. Ze heeft geen geld voor de dagopleiding aan de Rietveldacademie, maar daar is wel een keramiek-opleiding, die de avondopleiding niet heeft. Ze gaat toch naar de avondopleiding en volgt daar de lessen grafiek en illustratie. Ze krijgt les van bekende kunstenaars als Ap Sok, Melle, Henk Brouwer, maar ook van Lex Metz en van Meijer kunstgeschiedenis. Ze volgt vier jaar de avondopleiding. Ze vindt het prachtig om te doen, maar ze heeft ook heel veel profijt van de lessen van Theo Dobbeltmann, Piet de Koning en Emmy van Deventer.

Dan ook begint ze haar eigen atelier aan de Dwarsspinhuissteeg. In het begin heeft ze hulp van één draaier. Later begint ze met haar partner een grotere onderneming op het terrein van de kunstnijverheid. Er is een verdieping met een pottenbakkerij, een verdieping met een houtdraaijerij en een rietvlechtwerkplaats. Voor al deze drie werkplaatsen maakt Hannie Mein de ontwerpen en ontwikkelt ze de modellen voor het houtdraaiwerk. In de glorie-dagen zijn er soms vier of vijf houtdraaiers werkzaam. Er is altijd een goede rietvlechter voor haar aan het werk en ook in haar atelier voor het pottenbakken is er hulp. Ze maakt ook combinaties van kopjes van aardewerk met schoteltjes van hout eronder. Of houten dekseltjes op potten van aardewerk. Noem het maar op. Alles maakt ze onder de naam van haar atelier Con Amore. Er is prachtige, zwarte keramiek van haar hand uit die eerste periode, waarvan de tekeningen in klei zijn aangebracht. Haar werk signeert ze met Con Amore. Het latere werk kun je altijd herkennen aan de signatuur HM (en dan de beide letters

met elkaar verbonden: het tweede streepje van de H is het eerste streepje van de M). Van al het vroegere werk heeft ze nog wel iets in huis, maar ik zou daar nog wel veel meer van willen zien. Het is zo verrassend! In haar Amsterdamse tijd hebben de mensen behoefte aan mooie dingen op het terrein van de kunstnijverheid: wandkleden, keramiek, houtwerk, glas, sieraden en noem het maar op.

Vinkega

In 1968 belandt zij samen met haar man Freek Noppen in Vinkega. Haar man had een import- en exportbedrijf op het terrein van Italiaans en Zweeds glas. Hij verzorgt in Vinkega de verkoop van het werk van Hannie Mein. Het atelier Hannie Mein levert in de fleurigste periode werk aan soms zeven/acht mensen.

Bekende namen in Stellingwerf die op haar atelier hebben gewerkt, zijn die van Ynke Vogel en Hellen Zeeders, die later ook als kunstenaars aan de weg zouden timmeren.

Naast gebruikskeramiek maakt Hannie Mein in die tijd ook al prachtige schalen, kaarsenstanders en vazen, maar vervaardigt ook in opdracht voor jubilea en bijzondere gelegenheden keramiek. Op veel plekken (in Weststellingwerf o.a. in Wolvega, Noordwolde, De Blesse en Steggerda) maakt zij voor tal van gebouwen grote gevelversieringen, uitgevoerd in keramiek. Onmiskenbaar in haar eigen stijl. Later als het atelier minder groot van omvang is, richt Hannie Mein zich ook meer op eigen vrij werk. Zij ontwikkelt zich meer en meer als kunstenaars. Maar haar leven lang heeft ze ook plezier in het maken van een prachtige

schaal of een prachtige vaas. Zij vindt eigenlijk ook wel dat heel veel jaren de keramiek in de beeldende kunst een ondergeschoven kindje is geweest. De prijs van unica — uitgevoerd in keramiek — lag en ligt in verhouding altijd veel lager dan andere uitingen van beeldende kunst. Eigenlijk is dat onterecht als je ziet hoeveel werk eraan vast zit.

Langzamerhand komt ons gesprek op de meer technische kant van het werk. Dan wordt ook duidelijk dat Hannie Mein haar leven lang eigenlijk dag en nacht, maar ook in het weekend steeds maar weer aan het werk was. In het weekend (vanwege de goedkope stroom) werden vaak ook nog de ovens gestookt. Al gebeurde dat elektrisch, er moest steeds toezicht zijn en steeds opnieuw moest de oven weer anders worden afgesteld. Alleen al het inpakken (het zogenaamde stapelen) van de oven kwam heel precies. Onder in de oven was het heter dan boven in. En 's avonds en 's nachts, als bij haar weer nieuwe ideeën opborrelden, ging ze weer schetsen maken.

Soorten klei

Er zijn verschillende soorten klei: witte klei, rode klei, gele klei, zwartbakkende klei. Hannie Mein werkt het liefst met zwartbakkende klei. Hoe hoger je die stookt (1200 graden) hoe zwarter de klei wordt. De structuur van de klei zelf zie je dan veel beter.

Maar je kunt ook niet al te hoog stoken, want dan kan alles gaan smelten! De eerste keer bakken zonder glazuur wordt biscuitbakken genoemd. Dan wordt de engobe (oxide aangeemaakt met klei) aangebracht door het voorwerp te dompelen of door het te